

Chci se radovat, nechci truchlit

1.2.1 Já chci něco

Nesmíme zapomenout, že abych něco konkrétního a smysluplného mohl chtít, musí mě to v první řadě napadnout. A jakýkoli nápad přichází do našeho vědomí z němých hlubin naší duše a my už víme, že němými hlubinami naší duše není nic jiného nežli náš mozek.

Do duše nám VPADNE nápad něco chtít a je třeba pochopit, že ten nápad byl v našem mozku vypočítán. Líbí se mi výraz, že byl VYČÍSLEN počítačovým systémem mozku a mozek tento nápad VNUKÁ do naší mysli (vědomí, duše).

Patřím do třídy pijáků kávy, nikoli čaje, a proto cítím, jak mi v průběhu čtení novin vytane na mysli chuť na kávu. Zachce se mi kávy, a proto zavolám do míst, kde se podle všeho nachází manželka: „Prosil bych kávu!“ Nápad chtít kávu se mi v mysli vynoří náhle, takřkajíc EMERGENTNĚ. Tomuto vynoření smysluplné myšlenky říkáme MENTÁLNÍ EMERGENCE.

V pojmu emergence není obsažena jen ona nečekaná náhlost, ale i to, co je hlavním obsahem této knihy. Uspořádané kmitání nervových vzruchů a biochemická

konstelace na určitých spojích nervových vláken, tak řečených synapsích, se náhle změní v novou kvalitu, přesněji řečeno novou kvalitu docela jinak uspořádanou, než jak jsou uspořádány vzruchy a synapse.

„JÁ – NĚCO – CHCI.“ Nejdříve propukne v mém vědomí myšlenka, kterou posléze změním buď v pronesený výrok, nebo v napsanou větu. Mluvíme-li o chtění, je již ze sémantické podstaty nezbytné, aby zde byl NĚKDO, kdo chce, a NĚCO, co je požadováno. Hovoříme o případu, kdy panem „někdo“ jsem já.

Mohu také poklidně kráčet pražskou ulicí, zahledět se do kavárny, kde páni moudře rozprávějí a pijí kávu, a v ten moment dostanu na kávu chuť. Nápad chtít kávu se vynořil z prostoru kavárny, odtud přešel optickou dráhou do mozku a z mozku do mé duše.

Byl by velký a nešťastný omyl domnívat se, že v tomto případě by duše něco zpracovala bez účasti mozku. Že by snad v duši samé existoval pojem kávy, že by sama představa kávy jako ryze duchovní element ve mně vyvolala chuť na kávu, případně pak iniciovala příslušné chování – jít do kavárny a dát si kávu.

Tak tomu není. Když vidím pány, jak pijí kávu, aktivuje se aparát mozku s epizodickou pamětí, který mi vnukne do mysli, že vidím pány pít kávu, a tento můj optický obraz (lépe: optické zobrazení) se v mé duši zcela automaticky propojí se vzpomínkou na kávu jako cosi chutného, co mi právě chybí. To, že vidím pány pít kávu a že jsem na ni dostal chuť, vyčíslil můj mozek a jen se mu uráčilo dát mi o tom vědět, to jest informovat mou duši.

Stačí porucha kognitivního (poznávacího) systému mozku, a já NEPOROZUMÍM tomu, co ti pánové v kavárně dělají. Také stačí porucha chuťových center a já nedostanu, lépe řečeno nedokážu dostat chuť na kávu.

1.2.2 Uvážil jsem, že bych mohl chtít

Když nemám co na práci nebo když se mi svět začne jevit negativně, je možné, že začnu MEDITOVAT. Je to nejlepší výraz pro vleklé uvažování o životě, o tom, čeho jsem dosáhl a čeho nikoli. To vše je jalové, pokud meditace není náležitě konkrétní a nepřivede mě k otázce, co vlastně chci.

Jestliže uvážím, že něco chci, obracím svou mysl směrem k budoucnosti. Uvažujme banální případ, že z výšin ušlechtilých meditací sestoupím v rozjímání, že by mi šéf měl přidat nejméně dva tisíce čistého.

Chcete-li se mnou pokračovat na cestě k zajímavým závěrům, žádám vás, abyste mi uvěřili, že celá ta moje meditace není děním ve světě duchovním, ale opět jen děním ve světě neuronálním, o kterém jsem ve svém vědomí toliko informován. Neboli: jakákoli úvaha je především procesem vyčíslování v mém mozkovém kompjútru, který do mé mysli vkládá již víceméně hotové myšlenky.

Mozek je složitější nežli vesmír, a to nejen z kvalitativního, ale i z kvantitativního hlediska. Vesmír se rozpíná, vybuchují v něm nové hvězdy, které pak stárnou a zanikají. Co je to však proti uspořádání funkčních prvků mozku, které umožňují, že optickým čidlem rozpoznám tvář své ženy v davu několika set lidí a že jsem schopen se zaobírat myšlenkami o vesmíru samém, ba dokážu jej nějak chápat. Nevím, kolik je ve vesmíru hvězd podobných našemu Slunci, ale v mozku je sto miliard nervových buněk spojených vzájemně synapsemi, jichž je přibližně bilion. Vždyť k axonu (vláknku, jehož vzruchy směřují směrem od buňky) některých mozkových buněk je napojeno až 20 tisíc dendritických synapsí a k axonům mozečkových pyramidových buněk jich má být napojeno až 200 tisíc.

Ten příběh, že v určité líbezné chvíli jsem si zameditoval a dospěl k závěru, že mám právo na zvýšení platu, lze převyprávět takto: Napadlo mě odložit noviny a zapřemýšlet si o životě. Mé myšlenky byly vedeny příslušnými centry myšlení správným směrem, protože jsem dospěl k závěru, že bych měl dostat přidáno.

Takže i meditace o tom, co vlastně chci, mě musí v první řadě NAPADNOUT, a ten nápad mi vždy a za všech okolností vyčíslí mozek.

I tak ovšem zůstane duše něčím zázračným.

1.2.3 V první řadě chci žít

Je docela zajímavé zabývat se otázkou: „Proč chci žít?“ Jedna z odpovědí by mohla znít: „Protože nechci umřít.“ Nesprávná není ani odpověď: „Protože mám děti a musím se o ně postarat,“ nebo dokonce: „Chci žít, protože miluji Lidušku Novákovou.“ Jsou to všechno hovorové odpovědi, ale později ještě uvidíme, jak je výhodné, že mozek dokáže uvažovat i nepřesně, protože exaktním myšlením bych se nedobral ani k rozhodnutí jít s manželkou do biografu.

Mám výhrady k výroku: „Chci žít, protože život je krásný.“ Je-li možné, a dokonce odporně pravděpodobné, že během života ztratím jednu z nejbližších bytostí, pak nemohu říci, že žít je krásné. Ležím-li na operačním stole, obvykle mlčím, ale kdybych promluvil, určitě neřeknu, že život je krásný.

Existuje jedna odborně nenapadnutelná odpověď: „Chci žít, protože strach ze smrti ve mně vyvolá co do intenzity tu nejděsivější představu.“ Musím však dodat,

že jde o představu děsivého strachu, a strach řadím mezi emoce (city, pocity, nálady). Je-li ve mně zánik života propojen s pocity hrůzy, pak raději chci žít.

Smrti se nebojí dva typy lidí, vůči sobě opačné. Jedněmi jsou adrenalinoví hazardéři, kteří NEDOMÝŠLEJÍ své hazardní jednání, a jak průzkumy ukázaly, je u nich strach ze smrti skutečně málo intenzivní. Rozkoš z rizika je u nich silnější než strach ze smrti. A smrti se nebojí též melancholik, jehož depresivní nálada jej ničí tak urputně, že smrt chápe jako vysvobození.

Já ovšem nežiji tak, že bych si nepřetržitě opakoval, že chci žít, protože se bojím smrti. Ale je-li ohrožen můj život, okamžitě se chci ohrožení vyhnout. Zaznamenám-li zemětřesení, vyběhnu z domu na ulici a neuvážuji, že bych potřeboval novou kravatu.

1.2.4 Jsme jištění před trvalým strachem ze smrti

Svým způsobem by bylo správné, abychom se nepřetržitě dosti intenzivně báli umřít, abychom se tak předem vyhýbali nebezpečím.

Život by se nám změnil nikoli v peklo srozumitelně uspořádané, kde nás hříšníky pečou v měděných kotlích, ale v peklo chaotické. Mozek by sice řádně VNÍMAL své prostředí, zhroutil by se však z toho neuspořádaného množství rozmanitých ohrožení. Nepřetržitě bychom šileli strachy, že zahyneme, protože je to fakticky ustavičně možné. Vybuchnout plyn nám může v bytě prakticky kdykoli.

My však nešílíme, protože strach ze smrti je uložen zdánlivě v pozadí naší mysli. Ve skutečnosti je mozek

zorganizován tak duchaplně, že se začneme smrti bát, jen když je k tomu důvod. Zaznamenáme zemětřesení, a proto vyběhneme na ulici, aby nás nezabil padající strop našeho obýváku.

Tak je možné, že bezstarostně v náladě nádherně povznesené kráčíme lesem a k smrti se polekáme, teprve když potkáme lva nebo zabijáka mířícího na nás pistolí.

Díky superorganizaci nejvyšších center mozku jsou emoce strachu, hrůzy či zoufalství vpouštěny do našeho vědomí až v pravou chvíli.

Je to například nedostatek serotoninu na nervových spojích (synapsích), který nás uvrhne v chronickou beznaděj a vydá nás napospas smrti. Slyšte – nedostatek serotoninu na synapsích v mozku vytvoří v naší duši zoufalství, ačkoli jsme právě vyhráli milion! Melancholik se nedokáže z výhry těšit. Duše sama o sobě se nedokáže těšit, nefunguje-li mozek, a to navíc správným, ba bezchybným způsobem.

Ale nesmí nás ani napadnout, že nedostatek serotoninu je naše beznadějně zoufalství. Zoufalství patří do sféry duše, vědomí, myslí, zatímco nedostatek serotoninu je biochemická porucha na synapsi. My jen nevíme, jakým mechanismem vyrábí biochemická porucha synapse prožitek beznaděje.

Synapse sama nic neprožívá, ani mozková kůra si nic neuvědomuje a nic neprožívá, jen to prožívání konstruují neboli vytvářejí, a to způsobem principiálně nepochopitelným. Svět prožívání, tj. naše duše, se skládá z docela jiných funkčních elementů, než z jakých se skládá nervová buňka a její spoje.

Jednoduše řečeno, nikoli v naší duši, ale v mozku je duchaplné zařízení, které způsobuje, že se bojíme smrti, jen když je správné se jí bát.